

Vattenbrist hotar - Myndigheterna uppmanar till stärkt beredskap

Små vattenflöden och låga grundvattennivåer gör att vattensituationen i stora delar av Sverige är bekymmersam. Särskilt utsatta områden är östra Sverige upp till mellersta Norrland (från Blekinge till Västernorrland) samt de inre delarna av Götaland, men lokala variationer förekommer.

När vattenbrist uppstår kommer dricksvattenförsörjningen påverkas men även förutsättningar för jord- och skogsbruk, industri och turism. Vattenbrist påverkar också förutsättningarna för växter och djur i sjöar och vattendrag.

Anledningen till dagens vattensituation är för lite nederbörd, särskilt under vinterhalvåret, under de senaste två åren. Då växtsäsongen nu inletts och dagstemperaturen stiger förväntas situationen försämrats ytterligare, för att eventuellt förbättras först i höst-vinter om nederbördsmängderna återgår till det normala. Redan nu uppfattas situationen på vissa håll så allvarlig att man lokalt inför olika regleringar för att spara vatten och reducera förbrukningen.

Vi vill uppmana alla som kan, att vidta de åtgärder som är möjliga för att spara vatten och att följa situationen noga. Det handlar också om att förbereda sig inför eventuell vattenbrist under sommar och höst.

Den som är ansluten till kommunal vattenförsörjning bör vara uppmärksam på information från kommunen om läget och eventuella restriktioner i vattenanvändningen. Den som har enskild vattenförsörjning bör kontrollera nivån i vattentäkten och tänka igenom vilka alternativ som finns om brunnen sinar.

Vi myndigheter kommer gemensamt arbeta för en tydlig kommunikation till stöd för kommuner, verksamheter och allmänhet. Kommunikationen kommer vara riktad och omfatta aktuell lägesbild, en bedömning av utvecklingen samt stöd och information när det gäller förberedelser och anpassningsåtgärder.

Havs- och vattenmyndigheten
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Jordbruksverket
Livsmedelsverket
Länsstyrelserna
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Naturvårdsverket
Sveriges geologiska undersökning
Skogsstyrelsen

Lägesbild:

Sedan hösten 2015 har stora delar av södra Sverige fått 100-200 mm mindre nederbörd än normalt, d.v.s. ca 20-30 % mindre vatten.

Nederbördsunderskottet medförde att vi under 2016 upplevde det torraste året på ca 40 år. Det är framför allt södra halvan av landet som drabbats av torkan, och sydöstra Sverige är mest påverkat. Under 2016 införde flera kommuner begränsningar i den allmänna vattenförsörjningen, och många enskilda fick tillgripa extraåtgärder för sin vattenförsörjning.

Grundvattenmagasinen, sjöar och vattendrag fylls oftast på under vinterhalvåret och i samband med snösmältningen. Det har dock varit lite regn och snö i de södra och sydöstra delarna av landet under vintern och våren, varför vattensituationen inför sommaren är allvarligare än vad den varit på flera decennier. De små vattenflödena och låga grundvattennivåerna kan ge effekter på såväl dricksvattenförsörjning, övrigt nyttjande och vattenekosystemen.

Även om nederbörden faller som under en normalsommar, kommer vattensituationen troligen inte att förbättras, dock med lokala undantag. Om det blir en liknande torrsummar som under 2016, riskerar vi att uppleva den allvarligaste vattenbristen som har registrerats under drygt 100 år.

Den aktuella grundvattensituationen tillsammans med kartor.

<http://www.sgu.se/om-sgu/nyheter/2017/april/grundvattennivaer-i-april/>

Den aktuella ytvattensituationen tillsammans med kartor.

<https://www.smhi.se/nyhetsarkiv/varfor-ar-det-laga-vattennivaer-1.118265>